

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121211959
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4121211959.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88 ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka J. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. Q. XXX, t. č. B. J. - U., I. XXX a otec M. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., J. E. XX, t. č. bytom J., J. E. XX, o návrhu navrhovateľky F., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 8. marca 2022, č. k. 13P/230/2021-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloletú I. I., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky F. I., nar. XX. XX. XXXX. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletej I. sumou 100 eur mesačne, ktorú je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Nitre, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súčasne zaviazal matku prispievať na výživu maloletej I. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepinoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktorú je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Nitre, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Navrhovateľke uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, § 62 ods. 1, 2, 3, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, § 81 ods. 1 Zákona o rodine. Uviedol, že dňa 19. 10. 2021 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh navrhovateľky - starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovateľka žiadala dočasne zveriť maloletú I. I., nar. XX. XX. XXXX do svojej starostlivosti a zároveň žiadala vo veci samej zveriť maloleté dieťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletého dieťaťa musí nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody v J., otec maloletej chodí často do zahraničia a o dieťa sa nestará. Dieťa je zvyknuté na navrhovateľku, nakoľko v minulosti žili v spoločnej domácnosti a aj v súčasnosti trávi u nej veľa času. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 13P/230/2021-11 zo dňa 10. 11. 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú I. I. do starostlivosti navrhovateľky F. I.. Maloletá I. I., nar. XX. XX. XXXX pochádza z mimomanželského vzťahu M. I., nar. XX. XX. XXXX a J. G., nar. XX. XX. XXXX. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a nezabezpečujú spoločnú starostlivosť o dieťa. Otec maloletej sa o maloletú nestará, v domácnosti sa nezdržiava, podľa vyjadrenia matky je drogový

závislý, problémy otca s návykovými látkami v minulosti potvrdila aj navrhovateľka. Matka maloletej je od 25. 10. 2021 vo výkone trestu odňatia slobody. Dieťa je aktuálne v starostlivosti navrhovateľky - starej matky F. I., nar. XX. XX. XXXX. Kontakt otca s maloletou sa realizuje v domácnosti navrhovateľky. Na Okresnom súde Nitra prebiehalo viacero konaní ohľadom maloletej I. I.. Rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/109/2012-18 zo dňa 28. 06. 2012 súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá I. I. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/322/2012-29 zo dňa 14. 03. 2013 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/109/2012-18 zo dňa 28. 06. 2012 tak, že maloletá I. I. bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletej minimálnym zákonným výživným. V čase rozhodovania súdu o zmene zverenia maloletého dieťaťa, súd vychádzal zo skutočnosti, že matka žila spôsobom života, ktorý bol nezlučiteľný so starostlivosťou o dieťa, nakoľko požívala vo zvýšenej miere návykové látky a dopúšťala sa páchania trestnej činnosti, bola nezamestnaná a nemala zabezpečené bytové podmienky. Po ukončení výkonu trestu odňatia slobody matky, matka podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej I. I.. Predmetné konanie bolo vedené pod sp. zn. 13P/299/2016 a bolo právoplatne zastavené pre späťvzatie návrhu matky po poučení zo strany súdu, že obnovením spolužitia rodičov a spoločnej starostlivosti o dieťa v 12/2015, rozsudok Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/322/2012-29 zo dňa 14. 03. 2013 stratil účinnosť. Práva a povinnosti rodičov tak už neboli súdom upravené. Dňa 29. 12. 2016 matka opätovne podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej I.. Toto konanie bolo vedené pod sp. zn. 11P/386/2016 a bolo právoplatne zastavené pre späťvzatie návrhu zo strany matky. Pod sp. zn. 13P/338/2017 bolo vedené konanie o návrhu otca na rozhodnutie o nezhode rodičov maloletého dieťaťa, ktoré bolo taktiež právoplatne zastavené pre späťvzatie návrhu otca. Zo vzťahu rodičov maloletej I. pochádza aj ďalšie maloleté dieťaťa- U. I., nar. XX. XX. XXXX. Na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 13P/227/2021 prebieha konanie vo veci zverenia maloletej U. I. do náhradnej osobnej starostlivosti K. G., nar. XX. XX. XXXX (teta matky maloletých detí). V súčasnosti žije maloletá I. u navrhovateľky - starej matky, ktorá žije v spoločnej domácnosti s priateľom S. O. v byte, ktorý má v osobnom vlastníctve. Byt je štandardne zariadený s tým, že jedna samostatná izba je určená pre maloletú I.. Navrhovateľka je zamestnaná ako pomocná kuchárka v "G.-M.", L. N. J. s priemerným mesačným príjmom 886,18 eura netto za obdobie 11/2020 - 10/2021. V súčasnosti je jej mesačný príjem vo výške 650 eur netto. Jej priateľ S. O. je taktiež zamestnaný, jeho mesačný príjem je v priemere 700 - 800 eur netto (v mesiaci XX/XXXX dosiahol mesačný príjem vo výške 781,76 eura netto). Maloletá I. v školskom roku 2021/2022 navštevuje 7. ročník Základnej školy s materskou školou, J. E. XX J.. Navrhovateľka dohliada na prípravu maloletej do školy, komunikuje s jej triednou učiteľkou, zabezpečuje jej okrem bežných potrieb aj školské potreby a pomôcky. Maloletá I. dosahuje v škole priemerné študijné výsledky. Navrhovateľka zabezpečuje starostlivosť o maloletú, maloletá je zvyknutá na navrhovateľku, má s ňou vytvorené citové väzby a v jej starostlivosti je výchovne usmerniteľná. Z pohovoru s maloletou, ktorý zrealizoval kolízny opatrovník vyplýva, že maloletá I. rozumie, že jej matka musela nastúpiť na výkon trestu odňatia slobody, vzťah medzi rodičmi charakterizovala ako konfliktný, rodičia sa opakovane rozchádzali a často sa hádali. Vyjadрила sa, že chce zostať u svojej starej matky v J., má s ňou vytvorený veľmi pekný vzťah, chodíva k nej už od malička. Matka maloletej je od 25. 10. 2021 vo výkone trestu odňatia slobody na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra 5T/138/2013 s predpokladaným koncom výkonu trestu odňatia slobody dňa 01. 03. 2023. Dňa 01. 03. 2023 matka opätovne nastupuje na výkon trestu odňatia slobody na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra 4T/19/2018 s predpokladaným koncom výkonu trestu odňatia slobody dňa 01. 03. 2024. Matka súhlasila so zverením maloletej I. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, maloletá má vytvorený pozitívny vzťah so svojou starou matkou a jej partnerom. Otec maloletej nie je schopný zabezpečovať každodennú bežnú starostlivosť o dieťa. Matka uviedla, že by chcela, aby dieťa zostalo v prostredí svojej starej matky, na ktoré je zvyknutá a kde má svojich priateľov. Otec nezabezpečuje starostlivosť o maloletú I.. Podľa vyjadrenia navrhovateľky aj matky dieťaťa je drogovo závislý, otec na pojednávaní dňa 14.12.2021 v konaní o zverenie maloletej U. I. do náhradnej osobnej starostlivosti K. G. vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 13P/227/2021 potvrdil skutočnosť, že je konzumentom návykových látok - diazepam, amfatamíny - pervitín. Otec svojím spôsobom života nepredstavuje osobu, ktorá je schopná zodpovedne a riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú I., napriek tomu, že prejavil záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletú. Otec vie, že maloletá je v starostlivosti jeho matky (starej matky maloletej) spokojná. Otec je v kontakte s maloletou v domácnosti starej matky maloletej. Sám potvrdil skutočnosť, že nemá záujem o školské povinnosti maloletej I., s triednou učiteľkou nekomunikuje, nemá prehľad o jej študijných výsledkoch.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľky - F. I., nar. XX. XX. XXXX na zverenie maloletej I. I., nar. XX. XX. XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti bol podaný dôvodne, nakoľko rodičia nezabezpečujú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Navrhovateľka je starou matkou maloletého dieťaťa, a teda je príbuznou dieťaťa a zabezpečuje starostlivosť o maloletú I. I. od času, od kedy Okresný súd Nitra nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloletú I. do jej dočasnej starostlivosti, resp. hneď od nástupu matky na výkon trestu odňatia slobody. Súd v starostlivosti navrhovateľky o maloletú nezistil žiadne nedostatky, navrhovateľka má vytvorené podmienky na zabezpečovanie stabilného výchovného prostredia pre maloletú I.. Navrhovateľka a jej partner majú s maloletou vytvorené citové väzby, navrhovateľka sa dokáže o maloletú postarať a vytvorí jej pokojné prostredie pre jej ďalší priaznivý psychický a fyzický vývin. Maloletá je v starostlivosti navrhovateľky výchovne usmerniteľná, rešpektuje ju, vzťahy medzi navrhovateľkou a maloletou sa rozvíjali už od útleho detstva maloletej I.. Maloletá I. sama uviedla, že má záujem zostať v starostlivosti navrhovateľky (starej matky). Matka t. č. nie je schopná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú, nakoľko sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Otec dieťaťa žije nezodpovedným spôsobom života, často sa zdržiava mimo svojej domácnosti a potvrdil skutočnosť, že je konzumentom návykových látok. Otec nepredstavuje pre maloleté dieťa osobu, ktorá je schopná riadne zabezpečovať potreby dieťaťa, dohliadať na jeho školské povinnosti a vytvorí mu stabilné bytové a sociálne podmienky pre jeho ďalší vývoj. Dieťa je vo veku, kedy potrebuje starostlivosť zodpovednej osoby, ktorá zabezpečuje jeho bežné potreby, potrebuje vyrastať v stabilnom prostredí, ktoré mu plnohodnotne nahrádza prirodzené rodinné prostredie, a preto je v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, jej starej matky, napriek tomu, že otec prezentuje svoj záujem o osobnú starostlivosť o dieťa. Súd poukázal na skutočnosť, že maloletá I. I. už bola v minulosti zverená do osobnej starostlivosti otca na základe rozhodnutia Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/322/2012-29 zo dňa 14. 03. 2013, pričom v tom čase reálne zabezpečovala starostlivosť o maloletú I. jej stará matka (navrhovateľka), čo navrhovateľka sama potvrdila aj v tomto konaní. Zo súčasného správania otca nevyplýva, že má skutočný záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletú I. (nenasvedčuje tomu jeho spôsob života a ani úprava jeho pomerov). Otec má záujem len o formálne zverenie maloletej I. I. do jeho osobnej starostlivosti na základe súdneho rozhodnutia, pričom jeho vôľa je, aby reálne zabezpečovala starostlivosť o maloleté dieťa jeho matka (stará matka maloletej), u ktorej je aj maloletá spokojná. Otec taktiež doposiaľ pravidelne finančne neprispieval na výživu maloletej, čím by prevzal zodpovednosť za starostlivosť o maloletú. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká. Pri stanovení výšky výživného otcovi v sume 100 eur súd vychádzal z príjmu otca, ktorý je vo výške 1.500 eur mesačne (táto skutočnosť je preukázaná v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, sp. zn. 13P/227/2021) a súčasne zohľadnil aj jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej U. I.. Je plne v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu dieťaťa určeným výživným a súčasne zohľadňuje aj odôvodnené potreby školopovinného maloletého dieťaťa. Takto určené výživné je otec povinný zasielať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra. Súd určil matke prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou minimálneho výživného, ktoré predstavuje od 01. 07. 2021 sumu 29,87 eura mesačne na maloleté dieťa, ktorú sumu je aj matka povinná zasielať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra. Matka je vo výkone trestu odňatia slobody a pri zohľadnení aj jej ďalšej vyživovacej povinnosti k maloletej U. I. nemal súd možnosť určiť matke iné než minimálne zákonom stanovené výživné. Styk rodičov s maloletým dieťaťom súd neupravil súdnou cestou, rodičia styk nežiadali stanoviť súdom, obaja sa na kontaktoch s navrhovateľkou vedia dohodnúť. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec dieťaťa, udávajúc, že súd nevníma jeho záujem o výchovu dcéry. Nemá nijako určené, kedy má na dcéru nárok, to mu ako otcovi, jedinému rodičovi, ktorý je schopný byť pri dcére, príde neprípustné.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

4. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu otca uviedla, že nesúhlasí s tým, aby bola maloletá I. zverená do starostlivosti otca, situácia a jeho schopnosť postarať sa o dcéru sa nijako

nezmenila, práve naopak, neustále vytvára stresové situácie, ku ktorým musela byť privolaná i polícia. I. sa vyjadrila, že s otcom byť nechce, u starej matky má vytvorené zázemie a cíti sa tam dobre.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a je ho potrebné v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Predmetom tohto konania bol návrh navrhovateľky - starej matky maloletej I. I., nar. XX. XX. XXXX na zverenie dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka v podanom návrhu uviedla, že matka maloletej I. nastúpi na výkon trestu odňatia slobody a o maloletú I. nebude mať kto zabezpečovať starostlivosť, nakoľko otec maloletej chodí často do zahraničia. Maloletá I. je u nej zvyknutá, nakoľko i v minulosti u nej bývala. Má u nej zariadenú izbu a školu v blízkosti jej domu. U nej bude mať dieťa svoj klud a zabezpečené všetko čo potrebuje.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie správne a vyčerpávajúco odôvodnil. S poukazom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

10. Na zdôraznenie správnosti súdom prvej inštancie prijatých záverov odvolací súd udáva, že totožne so súdom prvej inštancie má za to, že vychádzajúc zo skutočného stavu veci tak ako ho zistil súd prvej inštancie je potrebné ustáliť, že v najlepšom záujme maloletej I. je jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky maloletej, ktorá sa o dieťa riadne stará, poskytuje jej všetku starostlivosť a zázemie. S takouto formou starostlivosti vyjadrila súhlas i maloletá I., ktorá je v prítomnosti navrhovateľky zvyknutá, keďže už v minulosti navrhovateľka zabezpečovala jej starostlivosť. Rovnako s podaným návrhom starej matky vyjadrila súhlas i matka maloletej, aktuálne sa nachádzajúca vo výkone trestu odňatia slobody ako i kolízny opatrovník maloletého dieťaťa. Pokiaľ otec vyjadril nesúhlas so zverením maloletej I. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a prezentoval záujem o zabezpečovanie starostlivosti o dieťa, je potrebné konštatovať, že tento jeho záujem je v zásade iba formálny, keď otec fakticky reálny záujem o starostlivosť o dieťa neprejavuje, nevie aké sú potreby dieťaťa, náklady na zabezpečenie jej starostlivosti a pod. Spôsob života otca, tak ako ho opísal súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, zároveň odôvodňuje prijatie takých záverov, že tento aktuálne nie je spôsobilý zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť o maloletú I., o ktorej potreby ani neprejavuje taký záujem, ako by ako rodič prejavovať mal. Teda i za situácie, že otec namieta, že ako rodič nemôže zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťa, čo považuje za neprípustné, je potrebné ustáliť, že aktuálne ani jeden z rodičov maloletej I. nie je schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, a teda napriek tomu, že vo všeobecnej rovine rodičovská starostlivosť bezpochyby predchádza starostlivosť náhradnú, v danom prípade na zabezpečovanie riadnej starostlivosti zo strany rodičov dieťaťa neboli splnené podmienky. Naopak, stará matka dieťaťa je túto starostlivosť plne spôsobilá realizovať, čo sa deje za súčasného jednoznačného súhlasu maloletej I., a potom možno konštatovať len to, že takáto forma starostlivosti je v najlepšom záujme maloletej I., pretože jej vytvára podmienky na jej zdravý vývoj.

11. S ohľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, vyhodnotiac odvolanie podané otcom ako plne nedôvodné, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).